

Riktlinje

Riktlinjer för befolkningsprognosen

Dokumentnamn:
Riktlinjer för befolkningsprognosen

Fastställd av:
Kommunfullmäktige åååå-mm-dd §

Gäller från:
2019-10-22

Berörd verksamhet:
Alla nämnder och förvaltningar

Dokumentansvarig:
Statistikansvarig KLF

Gäller till:
2022-12-31

Varför behövs en befolkningsprognos?

En central del i kommunens uppdrag handlar om att kunna erbjuda kommunens invånare rätt service i rätt tid. Kommunens befolkning är inte en homogen och konstant grupp, utan den ändras ideligen. För att kommunen ska arbeta effektivt, resurssnålt och långsiktigt hållbart behöver den kommunala organisationen kunna göra behovsbedömning av kommunens verksamheter, exempelvis förskola, skola och äldreomsorg. Befolkningsprognosen är ett viktigt underlag till denna behovsbedömning. Befolkningsprognosen används även som underlag i kommunens budget.

Syfte med riktlinjerna

Syftet med riktlinjerna är att klargöra dels befolkningsprognosens uppbyggnad dels hur befolkningsprognosen ska användas inom kommunen.

Befolkningsprognosens uppbyggnad

Det är företaget Statisticon som tar fram Östersunds kommuns befolkningsprognos. De använder sig av data över befolkningen efter ålder, kön och tid. Uppgifterna kommer från folkbokföringen och är hämtade från Statistiska Centralbyrån (SCB). Befolkningen som de använder är den som är skriven i kommunen per den sista december varje år. Denna folkmängd behöver inte stämma med den befolkning som faktiskt bor eller vistas i kommunen. Hur stor skillnad det är mellan den folkmängd som verkligen bor i kommunen och den som är registrerad varierar. Störst är skillnaden i de yngre åldersgrupperna. Många ungdomar studerar och arbetar på annan ort men är fortfarande skrivna i föräldrahemmet.

För att göra befolkningsprognosen använder Statisticon även antal födda, avlidna, inflyttade och utflyttade som registrerats under året. Med hjälp av denna information skattar de fruktsamhet, dödlighet, inflyttarfördelningar och utflyttarrisker efter ålder och kön. Skattningarna ligger sedan till grund för beräkningen av den framtida utvecklingen av antalet födda, döda, inflyttade och utflyttade.

Befolkningsprognosen drivs ungefär till 2/3 av kommunens planerade bostadsbyggande. Det är den modell som är bäst lämpad att använda i en kommun med tillväxt. Östersunds kommun levererar ett underlag till Statisticon som är sammansatt och kvalitetssäkrat tvärsektoriellt inom organisationen. De planerade bostadsplanerna differentieras sedan i sin påverkan på befolkningsprognosen utifrån hur osäkert genomförandet bedöms vara. Byggplaner där bygglov är klart och byggnation bedöms som säkert räknas med till 100%. Byggplaner där detaljplan pågår och det är större osäkerhet räknas antal bostäder med till 80%. Byggplaner som är mycket osäkra vad gäller antal, boendeform och byggstart räknas med till 50%.

Index över hur människor flyttar in i ett område styrs av verklig inflyttning till området de senaste tre åren. Åldersfördelningen i befolkningsprognosen på de som flyttar in, samt antal personer per bostad styrs alltså av hur inflyttningen till området har sett ut de senaste tre åren. För att skapa en befolkningsprognos som förhoppningsvis håller sig så nära en verklig befolkningsmängd som

möjligt har Östersunds kommun med hjälp av Statisticon tagit fram egna inflyttarfördelningar. De kan vara mer relevanta att använda när det gäller nybyggda områden. Inflyttarfördelningen till Brittsbo utgör index för nybyggt småhusområde. Inflyttarfördelningen till Remonthagen utgör index för nybyggt flerbostadshusområde. Detta gör att vi har möjlighet att klassificera vilka byggplaner som ska kopplas ihop med vilka index. Denna typ av anpassade index kan även vara aktuellt när det är områden med utmärkande prisklass. Målsättningen är att kvalitetssäkra indata till Statisticon för att den levererade befolkningsprognosen ska hålla så hög realism som möjligt, vilket undviker kostsamma felplaneringar i den kommunala verksamheten.

Hur befolkningsprognosen ska användas i kommunen

Befolkningsprognosen behövs som underlag för behovsbedömning och planering i de flesta av kommunens verksamheter.

Eftersom det är viktigt att hela kommunen använder samma befolkningsprognos i sin verksamhet behöver den aktuella befolkningsprognosen nå ut i organisationen. När befolkningsprognosen levereras av Statisticon så skickas den därför ut till berörda förvaltningschefer, verksamhetscontrollers och till lokalresursgruppen. Den läggs även ut på kommunens hemsida. Befolkningsprognosen ska också tas upp som ett informationsärende på Kommunstyrelsens sammanträde och på Kommunfullmäktiges sammanträde i anslutning till leveransen från Statisticon.

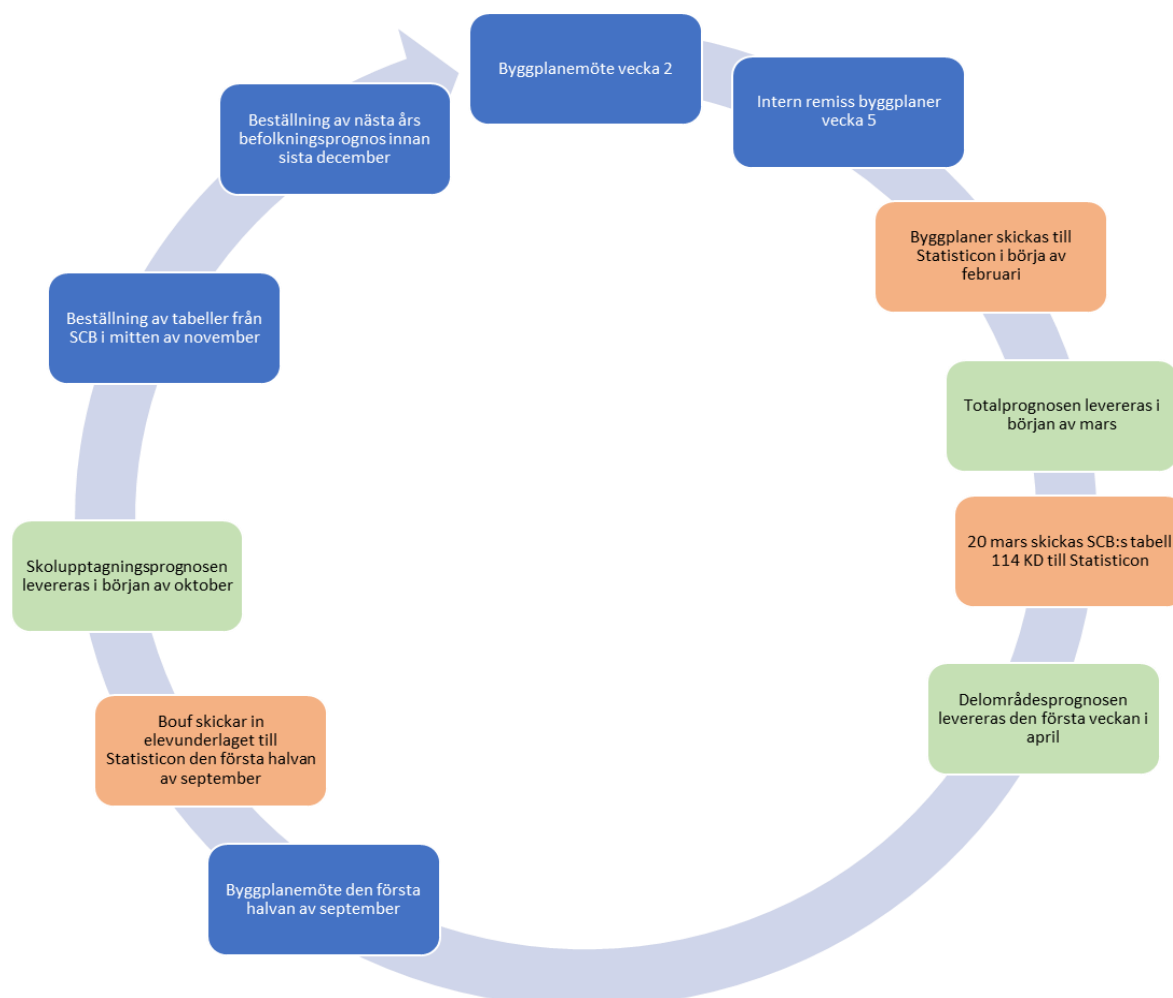
Statisticon tar fram en befolkningsprognos för hela Östersunds kommun och en där befolkningsprognosen är uppdelad på delområden. Delområdesprognosen tas fram på nyckelkodsområde nivå fyra, nyko4, för alla nyko4-områden som har fler än 150 personer skrivna inom området. Övriga områden slås ihop med ett nyko4-område som ligger bredvid. För att förstå kommunens indelning i nyko-områden går det bra att använda kommunens hemsida:

<https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/kommunfakta/statistik.html>

Varje månad följer kommunens statistikansvarige befolkningsutvecklingen i kommunen. Den jämförs med befolkningsprognosen och skickas ut till en sändlista av tjänstepersoner som behöver den informationen som planeringsunderlag.

Årshjul

Det här årshjulet för befolkningsprognosen visar när kommunen ska agera och när Statisticon ska leverera.

Ansvarig

Denna riktlinje har beslutats av Kommunfullmäktige. Statistikansvarig på Kommunledningsförvaltningen är dokumentansvarig och har ansvaret för att förvalta riktlinjen, vilket innebär att säkerställa tillämpning samt uppföljning och eventuell revidering. Varje chef inom den verksamhet som berörs av riktlinjen ansvarar för att dess innehåll är känt bland medarbetarna.

Uppföljning

Riktlinjen följs upp minst en gång per mandatperiod av dokumentansvarig med stöd av statistikgruppen (tjänstefunktionerna: strateg fysisk planering, mark och exploateringschef, stadsarkitekt, lokalstrateg, kart- och lantmäterichef, lokalplanerare Barn och utbildning, budgetchef) som vid behov lyfter frågan till kommunfullmäktige.